

Do Komendy Naczelnej Telefonograf, Jeżewo, 25 XI g. 9 m. 30
Raport Ekspedycji na Białystok

Znajduję się obecnie w Jeżewie, gdzie przyjechałem wczoraj wieczorem na podwodach; ludzi 120, konnych 3. Nawiązałem kontakt z poszczególnymi komendami naszymi. Dziś dostanę pluton składający się z 20 ludzi z Tykocina, a w najbliższych dwóch dniach 70 ludzi i 30 koni z por. Jakubskim. O ile zajdzie tego potrzeba, mogę mieć naszych ludzi od 350 do 400. Wysłałem ludzi na wywiady w stronę Białegostoku i okolic. Wiadomości są następujące: w Białymstoku Niemców jest około 7 000, zajmują oni również linię między Bielskiem a Białymstokiem, a Knyszynem. Jest ich na całej linii według relacji około 20 000, w tym wszystkie rodzaje broni oraz automobile pancerne. Jednak liczba i skład ciągle zmienia, gdyż ciągle przechodzą transporty z Ukrainy, następnie część odchodzi do Prus, drogą na Grajewo. Wysyłają silne podjazdy kawalerii i piechoty z karabinami maszynowymi i rekwizycją ludności. Podjazdy te dochodzą do Brańska, okolic Łap oraz do Choroszczycy. W Knyszynie jest 150 Niemców, pilnują oni również drogi kolejowej Białystok–Grajewo. W Żółtkach nasi ludzie obsadzają Złotorję¹, Bałuty² nad Narwią. Wczoraj pojechał nasz podjazd w stronę Bielska w sile 30 koni z por. Jakubskim³ (od Dowbora), który wróci za jakieś dwa dni i zaraz po powrocie z ekspedycji zostanie przydzielony do mnie. Ludzi tych wysłał komendant obwodu Mazowieck⁴. W Białymstoku jest rada żołnierska, lecz komendę taktyczną mają oficerowie. Rada żołnierska zajmuje się sprawami administracyjnymi. O poddaniu na razie nie chcą myśleć. Na razie działalność moja ograniczy się do wyłapywania oraz znoszenia podjazdów niemieckich, które z tej strony Narwi rabują. Proszę o szczegółową instrukcję w tym kierunku oraz ewentualne pełnomocnictwa.

Moje potrzeby: kilku podoficerów wyszkolonych jako instruktorów, 2-3 karabin. maszynowych, amunicji karabinowej – 5 000 (jeśli można – więcej), granaty ręczne, 3 aparaty telefoniczne polowe z dość dużą ilością drutu oraz telefonistami (choć jeden), ekwipunek, umundurowanie, proszę materiały wybuchowe, proszę wyjaśnienie w sprawie mojej szarży.

Czekam na dalsze rozkazy, przez ten czas zbiorę siły oraz zorganizuje oddziały.

Podpis /--/ Kazimierz Wyszyński, komendant ekspedycji

Źródło: Centralne Archiwum Wojskowe Wojskowego Biura Historycznego, Wojskowe Biuro Historyczne, sygn. I.341.1.422, mps.

¹ Złotorię.

² Baciuty.

³ Porucznik Wiktor Adolf Jakubski.

⁴ Wysokie Mazowieckie.